

Sygn. akt I C 381/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie – I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia SO Przemysław Jagosz

Protokolant sekr. sąd. Joanna Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2021 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa **O. T. i A. T.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 137 457,48 franków szwajcarskich (CHF) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi:

a) **od kwoty 128 256,82 franków szwajcarskich (CHF) od dnia 15.07.2020 r. do dnia zapłaty,**

b) **od kwoty 9 200,10 franków szwajcarskich (CHF) od dnia 24.02.2021 r. do dnia zapłaty**

i oddala powództwo w pozostałej części;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powodów koszty procesu w kwocie 7 290 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku.

Sygn. akt I C 381/20

UZASADNIENIE

Powodowie żądali od pozwanego Banku:

a) kwoty 163 088,44 franków szwajcarskich (CHF) z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu (25.05.2020 r.) do dnia zapłaty, przy czym pismem z dnia 8.02.2021 r. rozszerzyli to żądanie o kwotę 9 200,66 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia pisma (k. 321), które doręczono pozwanemu w dniu 16.02.2021 r. (k. 331), a zajął stanowisko pismem z dnia 23.02.2021 r. (k. 332); czyli łącznie żądali kwoty 172 289,10 CHF;

ewentualnie, na wypadek oddalenia tego żądania,

b) ustalenia, że umowa kredytu budowlano-hipotecznego nr (...)zawarta w dniu 14.06.2007 r. pomiędzy powodami i poprzednikiem prawnym pozwanego, jest nieważna,

ewentualnie, na wypadek oddalenia tych żądań:

c) kwoty 150 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazali, że z poprzednikiem prawnym pozwanego zawarli umowę o kredyt hipoteczny. Ponieważ przed zawarciem umowy okazało się, że nie mają zdolności do uzyskania potrzebnej im kwoty w ramach kredytu w złotych polskich, a mają taką zdolność w ramach kredytu wyrażonego w walucie szwajcarskiej, zachęceni informacją o stabilności tej waluty, zdecydowali się na wybór takiego właśnie kredytu. Przedtem nie uzyskali od pozwanego żadnej informacji na temat wahań kursów walut i wpływu na wysokość raty kredytowej (a oświadczenie k. 229).

Kwota kredytu została wyrażona w walucie szwajcarskiej, jednak realizacja wypłaty następowała w walucie polskiej, po przeliczeniu według kursu, który jednostronnie mógł wyznaczać Bank. Spłata kredytu następowała za pośrednictwem rachunku w walucie szwajcarskiej, który miał być zasilany wyłącznie środkami w tej walucie. W przypadku braku wystarczających środków na tym rachunku Bank mógł pobrać należności z umowy z innego rachunku, a jeżeli był to rachunek w innej walucie, następowało to po przewalutowaniu według kursu ustalanego jednostronnie przez Bank.

W ocenie powodów postanowienia umowy tym zakresie mają charakter niedozwolony i powinny zostać z niej wyeliminowane. Wskutek tego umowa nie może być wykonywana i z tej przyczyny jest nieważna. W konsekwencji powodowie domagają się zwrotu świadczeń, jakie zostały pobrane na poczet wykonania umowy, którą wykonywali wyłącznie w walucie szwajcarskiej, ewentualnie – w przypadku uznania, że umowa ma charakter umowy o kredyt w walucie polskiej i zachowuje ważność – zwrotu nadpłaty, jakie dokonali w okresie jej wykonywania.

(pozew, wyjaśnienia na rozprawie)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że w jego ocenie umowa została zawarta ważnie i nie zawiera postanowień niedozwolonych. Powodowie mogli bowiem uruchomić kwotę kredytu i spłacać ją zarówno w walucie szwajcarskiej, jak i innej, zaś decyzja w tym zakresie należała do nich, o czym zostali należycie poinformowani przed zawarciem umowy.

Ponadto wskazał, że powodowie nie mają interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności umowy i podniósł zarzut przedawnienia roszczeń o zapłatę jako związanych z umową rachunku bankowego w terminie dwuletnich lub jako okresowych w terminie trzyletnim.

(odpowiedź na pozew)

Sąd ustalił, co następuje:

W świetle twierdzeń stron, wspartych dokumentami (w szczególności umowa kredytowa, regulamin, wniosek kredytowy powodów, oświadczenie, wnioski o wypłatę, zaświadczenie dotyczące spłaty) za bezspornie wykazane uznać należało, że:

1. Powodowie, jako konsumenci, w dniu 14.06.2007 r. zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego Banku umowę kredytu budowlano-hipotecznego(...)na kwotę 266 631,12 franków szwajcarskich (CHF).
2. Okres kredytowania ustalono na 360 miesięcy licząc od daty pierwszego uruchomienia kredytu.
3. Przeznaczeniem kredytu było sfinansowanie kosztów budowy domu jednorodzinnego.
4. Uruchomienie kredytu miało nastąpić najpóźniej w dniu 30.06.2008 r.
5. W pkt. 5 umowy wskazano, że uruchomienie kredytu nastąpi w transzach jednak w kwocie nie większej niż 600 000 zł (PLN) – w wysokości określonej w dyspozycji kredytobiorcy na rachunek bankowy kredytobiorcy wskazany w tejże dyspozycji.
6. W § 4.5 Regulaminu produktów kredytowych dla klientów indywidualnych (dalej – regulamin) wskazano natomiast, że jeżeli zgodnie z dyspozycją kredytobiorcy wypłata środków z kredytu ma nastąpić w innej walucie niż

waluta produktu kredytowego określona w umowie, następuje to po Przewalutowaniu po kursie obowiązującym w momencie zaksięgowania dyspozycji uruchomienia.

7. Przewalutowanie zdefiniowano w § 2 pkt 20 regulaminu jako wymianę waluty przez Bank i za jego zgodą, po obowiązującym w Banku w dniu dokonywania wymiany kursie kupna/sprzedaży walut, a w przypadku wymiany waluty obcej na inną obcą – po kursie krzyżowym. Wskazano też, że kursy te są dostępne w jednostkach Banku, na stronie internetowej Banku, w centrum telefonicznym Banku lub w inny sposób.

8. Oprocentowanie kredytu ustalono jako zmienne i równe stopie bazowej LIBOR dla 6 miesięcznych depozytów w CHF powiększonej o 2,5 punkty procentowe stałej marży. Wysokość stopy bazowej miała być ustalona po raz pierwszy w dniu uruchomienia kredytu i aktualizowana co 6 miesięcy, według stanu na 5 dzień miesiąca, ogłaszanej dwa dni robocze wcześniej (pkt 6 umowy).

9. Prowizję ustalono na 0% kwoty kredytu (pkt 7 umowy).

10. Spłata kredytu miała następować w 347 ratach kapitałowych rosnących (równych ratach kapitałowo-odsetkowych - pkt 8 umowy).

11. W pkt. 8.8 umowy wskazano numer rachunku do spłaty należności, zaznaczając, że jest to rachunek prowadzony w CHF i zasilany wyłącznie środkami w tej walucie, zaś kredytobiorca jest zobowiązany zapewnić na rachunku wystarczającą kwotę środków do pokrycia wymagalnych należności Banki z tytułu kredytu.

12. Zabezpieczeniem kredytu stanowiły m.in. hipoteki umowna i kaucyjna na nieruchomości powodów, a ich wysokość określono w CHF.

13. W pkt. 11 umowy Bank zastrzegł sobie możliwość zmiany waluty kredytu z obcej na PLN lub wydłużenia okresu kredytowania w przypadku, gdy na skutek wzrostu ryzyka zmiany kursu walut lub ryzyka zmiany oprocentowania może nastąpić zagrożenie zdolności kredytowej kredytobiorcy, co miało poprawić tę zdolność. Ze zmianą taką nie wiązała się konieczność zapłaty prowizji lub opłat.

14. W pkt. 12.2 i 12.3 umowy kredytobiorca upoważniał Bank do obciążenia rachunku wskazanego do spłaty wszelkimi kwotami należności z umowy, zaś w przypadku zadłużeń przeterminowanych do obciążenia wszystkich jego rachunków kwotami tego zadłużenia. W przypadku rachunku w innej walucie niż waluta kredytu miało to nastąpić po przewalutowaniu.

15. W pkt. 12.4 umowy wskazano, że integralną częścią umowy jest regulamin, zaś kredytobiorca oświadcza, że otrzymał, zapoznał się i akceptuje warunki regulaminu oraz potwierdza zawarte tam zobowiązania, oświadczenia i zapewnienia w nim zawarte.

16. Jednocześnie z zawarciem umowy kredytu strony zawarły umowę rachunku bankowego, na podstawie której Bank zobowiązał się prowadzić dla powodów konto osobiste typu „Rachunek złoty” w PLN oraz rachunek walutowy w CHF.

17. Ten właśnie rachunek walutowy został wskazany w umowie kredytu, jako rachunek spłaty kredytu (por. wyżej).

18. Przed podpisaniem umowy, w dniu 4.05.2007 r. powodowie podpisali oświadczenie, że zapoznali się z informacją, że:

a) w ofercie Banku są zarówno kredyty złotowe, jak i w walutach,

b) klienci zaciągający kredyty w walucie obcej aktualnie korzystają z niższego oprocentowania z uwagi na różnice w stawkach referencyjnych, jednak zmiana wysokości tych stawek może powodować zmiany oprocentowania i tym samym raty kredytu,

c) zaciąganie kredytów walutowych wiąże się z ryzykiem kursowym, co oznacza, że zarówno rata kredytu, jak i wysokość zadłużenia przeliczona na PLN na dany dzień podlega ciągłym wahaniom, a rzeczywiste koszty obsługi kredytu mogą okazać się wyższe od założonych,

d) przed podjęciem ostatecznej decyzji o wyborze waluty kredytu Bank zachęca do zapoznania się z aktualnymi prognozami dotyczącymi kursu danej waluty, historycznymi danymi na temat zmian kursów walut (które z uwagi na zachodzące zmiany mogą być w danym okresie korzystne lub niekorzystne dla klienta), a także do uważnego porównania wysokości miesięcznych rat w PLN i walucie obcej,

e) przygotowano dla nich symulacje wskazujące ryzyka związane z zaciąganiem kredytów,

f) możliwa jest zmiana waluty kredytu w toku wykonywania umowy,

Jednocześnie oświadczyli, że przedstawiono im ofertę kredytu w złotych polskich i po zapoznaniu się z obiema ofertami świadomie dokonali wyboru waluty (oświadczenie k. 229).

19. Podpisując umowę, w pkt. 11.5, powodowie potwierdzili świadomość ryzyka zaciągania kredytu w walutach obcych, która wynika z możliwości zmiany kursu waluty kredytu wobec PLN lub zmiany oprocentowania waluty obcej, których skutkiem może być zagrożenie zdolności kredytowej kredytobiorcy spowodowane istotnym podwyższeniem wartości kredytu i odsetek do spłaty (k. 20).

20. Kredyt został uruchomiony na podstawie dyspozycji powodów, w których jako rachunek do wypłaty wskazywali konto w PLN (założone wraz z zawarciem umowy kredytu, w czterech transzach (k. 37 i nast.).

21. Wypłata transz odbywała się pod kontrolą rzeczoznawcy na podstawie harmonogramu i zestawień kosztów, sporządzanych w PLN.

22. Kwota kredytu w PLN przekazana w wykonaniu tych dyspozycji wyniosła 582 909,69 zł (przyznane k. 81, zaświadczenie k. 37).

23. Powodowie spłacali kredyt zasadniczo w walucie szwajcarskiej, początkowo kupując walutę w kantorze i dokonując wpłat kasowych, a później w drodze przelewów.

24. Do dnia 25.05.2020 r. na poczet spłaty kredytu zaliczono:

a) 807,50 PLN tytułem kapitału (dwie raty spłacone 6.10 i 5.11. 2008 r., a zaliczone w CHF na kwoty 319,10 CHF i 30,87 CHF – k. 128)

b) 86 896,35 CHF tytułem spłaty kapitału (kwota wskazana w odpowiedzi na pozew po odjęciu od niej wpłat w PLN jak w pkt. a powyżej przeliczonych na CHF według tabeli przedstawionej na k. 128),

c) 78 437,81 CHF tytułem odsetek.

25. Po wytoczeniu powództwa – do 8.02.2021 r. - powodowie dodatkowo spłacili kwotę 9 200,66 CHF (k. 321 i nast.).

Sąd zważył, co następuje:

1. Przedmiotem głównego roszczenia powodów był zwrot kwoty, jaką pobrano od nich w wykonaniu umowy kredytowej w okresie do 25.05.2020 r. z uwagi na nieważność tej umowy, powstałą wskutek zawarcia w niej postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ Kodeksu cywilnego (k.c.). Na wypadek oddalenia tego żądania powodowie żądali ustalenia nieważności umowy, zaś w przypadku oddalenia również tego żądania, zwrotu nadpłaty, do jakiej miało dojść w wyniku stosowania tych postanowień i pobierania zawyżonych rat spłaty kredytu.

1. Dla rozstrzygnięcia o tych żądaniach stron w pierwszej kolejności rozważyć zatem należało, jaki jest charakter umowy podpisanej przez strony i czy wskazywane przez powodów postanowienia miały charakter niedozwolony.
2. Nie ulegało przy tym wątpliwości, że umowa została zawarta na podstawie wzoru opracowanego i stosowanego przez Bank, a powodowie zawierali ją jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c.
3. Zasadniczo postanowienia umowy spełniają przesłanki z art. 69 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia – dalej jako pr. bank.) i pozwalają na uznanie, że strony miały zamiar zawrzeć umowę kredytu bankowego. Znane są bowiem strony umowy, kwota i waluta kredytu (franki szwajcarskie), cel, na jaki został udzielony (finansowanie budowy domu), zasady i termin jego spłaty (360 miesięcy, 347 równych rat kapitałowo-odsetkowych), wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany (suma stałej marża i zmiennej stopy bazowej LIBOR dla depozytów 6 miesięcznych w CHF) oraz inne niezbędne warunki wynikające z art. 69 ust. 2 powołanej ustawy w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia.
4. Oceny tej nie zmienia okoliczność, że kwota udzielonego kredytu została określona i poddana oprocentowaniu w walucie szwajcarskiej, a mogła być wypłacona i spłacana w walucie polskiej, jak również to, że w pkt. 5.2 umowy wskazano, że uruchomienie kredytu nastąpi w kwocie nie większej niż 600 000 PLN.
5. Zgodnie z art. 358 § 1 k.c. w jego brzmieniu z daty zawierania umowy stron (21.07.2008 r.), zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogły być wyrażone tylko w pieniądzu polskim z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, zaś wyjątek dopuszczający tego typu umowy z udziałem banków wynikał z obowiązujących wówczas przepisów ustawy z dnia 27.07.2002 r. – Prawo dewizowe (pr. dewiz.).
6. Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 3 pr. dewiz. oraz art. 1 i 2 pkt 18 pr. dewiz. dokonywanie obrotu dewizowego przez banki było dozwolone m.in. wówczas, gdy dotyczyło zawarcia umowy lub dokonania innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywania takich umów lub czynności.
7. Nie ulega wątpliwości, że postanowienia umowy stron przewidywały rozliczenia kredytu w walucie szwajcarskiej.
8. Tym samym umowa stron mogła powodować rozliczenia w walutach obcych, a zatem mieściła się w ramach ustawowego zezwolenia, stanowiącego jednocześnie wyjątek od zasady wyrażonej w art. 358 § 1 k.c.
9. W umowie jasno określono, że Bank ma postawić do dyspozycji powodów kwotę wyrażoną w walucie szwajcarskiej, zaś z zapisów regulaminu wynikało, że wypłata może nastąpić również w innych walutach – polskiej lub obcej. Wybór w tym zakresie następował na etapie składania dyspozycji kredytu przez kredytobiorcę.
10. W ocenie Sądu zastrzeżenie zawarte w pkt 5.2 umowy miałoby zatem wyłącznie takie znaczenie, że w przypadku decyzji o uruchomieniu kwoty kredytu w PLN, zobowiązanie Banku ograniczało się do kwoty 600 000 PLN. Gdyby jednak powodowie zdecydowali się na wypłatę w walucie kredytu, czyli CHF, pozwany miałby obowiązek wypłacić całą kwotę wskazaną w pkt. 1 umowy, tj. 266 631,12 CHF.
11. Ponieważ spłata kredytu również mogła następować w walucie szwajcarskiej albo w innej walucie obcej, względnie w walucie polskiej, oznaczałoby to, że walutą zobowiązania kredytowego był frank szwajcarski (CHF), a waluta jego wykonania zależała od decyzji kredytobiorcy.
12. Umowa stron zawiera zatem elementy przedmiotowo istotne, które mieszczą się w konstrukcji umowy kredytu bankowego, i jako taka stanowi jej w pełni dopuszczalny oraz akceptowany przez ustawodawcę wariant.

13. Umowa taka jest nadto dopuszczalna na podstawie art. 353¹ k.c., zgodnie z którym strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

14. Istota umowy stron polegała bowiem na stworzeniu przez Bank możliwości wykorzystania przez powodów określonej kwoty pieniędzy w walucie szwajcarskiej lub jej równowartości w innej walucie z obowiązkiem zwrotu w określonym czasie pieniędzy w walucie szwajcarskiej lub ich równowartości w innych walutach.

15. Zauważyć trzeba, że ryzyko zmiany kursu waluty przyjętej w umowie dla określenia świadczenia z zasady może wywoływać konsekwencje dla obu stron – w przypadku podwyższenia kursu podwyższając wartość kredytu w innej walucie, którą miał oddać do dyspozycji Bank, a nadto podwyższając jego wartość, którą miał spłacać kredytobiorca, a w przypadku obniżenia kursu - obniżając wysokość tych świadczeń.

16. Oświadczenia podpisane przez powodów przed zawarciem umowy i w jej ramach w powiązaniu z ich zeznaniami pozwalają również na przyjęcie, że powodowie zostali poinformowani o ryzyku kursowym i możliwości jego wpływu na wysokość zobowiązań stron (por. k. 229 i pkt. 11.5 umowy, zezn. powodów za adn. k. 437v-439).

17. W konsekwencji trudno uznać, aby konstrukcja umowy kredytu denominowanego w walucie obcej, a realizowanego w walucie polskiej, była w swej zasadzie sprzeczna z prawem (zwłaszcza, że art. 69 prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym od 26.08.2011 r. wprost wspomina o tego rodzaju kredytach, wcześniej zaś wspominał o konieczności wskazania w umowie waluty kredytu) lub zasadami współżycia społecznego. Ryzyko takiego ukształtowania stosunku prawnego obciąża bowiem obie strony.

18. Niemniej, dostrzec trzeba specyficzną konstrukcję wynikającą z ograniczenia zawartego w pkt. 5.2 umowy, zgodnie z którym zobowiązanie Banku miało ograniczać się do kwoty 600 000 PLN. Jest ono jasne w przypadku decyzji kredytobiorców o uruchomieniu kredytu w walucie polskiej, gdyż w takim przypadku Bank zobowiązywał się wypłacić im nie więcej niż 600 000 PLN. Gdyby jednak powodowie zdecydowali się na pobranie środków w walucie szwajcarskiej, Bank powinien był uruchomić całość środków w tej walucie, przy czym nie wiadomo – a Bank tego w żaden sposób nie wyjaśnił – w jaki sposób zostałyby ustalone, jaka kwota w CHF przekracza limit 600 000 PLN. O ile bowiem do przeliczenia kwoty kredytu uruchamianej w PLN regulamin przewidywał możliwość przeliczenia jej na kwotę w CHF według kursu Banku, o tyle nie przewidywał takiej możliwości w sytuacji odwrotnej. Takie zapisy regulaminu stanowiącego wszakże wzorzec stosowany i przygotowany przez Bank – interpretowane zgodnie z art. 385 § 2 k.c., czyli na korzyść konsumenta – w ocenie Sądu nakazują również przyjęcie, że w przypadku decyzji powodów o wypłacie kredytu w innej obcej walucie, ograniczenie takie nie miałoby żadnego zastosowania, gdyż w takim wypadku dochodziłoby do przeliczeń w innym zakresie (po kursie krzyżowym, gdzie waluta polska miała być tylko jednym z czynników i elementów przeliczeń – por. § 2 pkt 12 regulaminu).

19. Niemniej, powodowie podnosili, że w nie mieli realnej możliwości uzyskania wypłaty kredytu w CHF, o czym poinformowano ich na etapie zawierania umowy, a w ocenie Sądu ich wyjaśnienia zasługują na wiarę.

20. Po pierwsze, wprawdzie przy zawieraniu umowy kredytu powodom założono rachunek w CHF, jednak nie wykazano, aby miał on charakter więcej niż techniczny, służący do ewidencjonowania operacji na rachunku kredytu. Pozwany nie przedłożył umowy regulującej zasady funkcjonowania tego rachunku, zaś z niezaprzeczonych zeznań powodów wynika, że nie uzyskali żadnych informacji, czy też narzędzi, które służyłyby do dysponowania środkami wpłacanymi na ten rachunek (np. karty płatniczej).

21. Po drugie, zarówno na etapie zawierania umowy, jak i jej wykonania, wszelkie czynności dotyczące ustalenia harmonogramu wypłat, sprawdzenia stanu zaawansowania budowy, od czego zależały wypłaty kolejnych transz kredytu były sporządzane w PLN (bezsporne, por. pisma stron i dokumenty k. 277-317), co potwierdza wyjaśnienia powodów, że kredyt miał być udzielony w tej właśnie walucie, bez rzeczywistej możliwości uzyskania środków w CHF.

22. W tym stanie rzeczy należy uznać, że ostatecznie wysokość udzielonego kredytu zależała wyłącznie od tego, jaki będzie kurs waluty szwajcarskiej przyjętej do wypłaty kredytu. Taki kształt umowy oznacza bowiem, że w przypadku, gdyby równowartość w PLN kwoty kredytu wyrażonej w CHF była niższa niż 600 000 PLN, Bank wypłaciłby taką właśnie niższą kwotę, zaś w przypadku gdyby równowartość w PLN kwoty kredytu w CHF była wyższa niż 600 000 PLN, Bank wypłaciłby 600 000 PLN.

23. Na słuszność tego rozumowania wskazuje fakt, że powodowie otrzymali w sumie mniej niż 600 000 PLN (bezsporne), jak również zapis § 12.1 umowy dotyczący obowiązku kredytobiorcy pokrycia ze środków własnych ewentualnej różnicy między kwotą kredytu a ceną nabycia nieruchomości (w przypadku przeznaczenia kredytu na nabycie nieruchomości), wynikającej ze zmian kursu waluty kredytu.

24. W ocenie Sądu taki mechanizm byłby do zaakceptowania, o ile kurs waluty, od której zależy wysokość zobowiązań stron zostałyby ukształtowany w sposób obiektywny i równoważący ich interesy oraz zgodnie z dobrymi obyczajami, czego jednak w umowie nie można dostrzec.

25. Postanowienia umowy dotyczące kursu przyjmowanego do rozliczeń między stronami należy bowiem uznać za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c.

26. Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszając jego interesy, nie są wiążące, jeżeli nie zostały uzgodnione indywidualnie. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem „wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem będą klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść”, przy czym uznanie, że treść danego postanowienia umownego została indywidualnie uzgodniona wymagałoby wykazania, że „konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego”, a „konkretny zapis był z nim negocjowany. Nie jest przy tym wystarczające wykazywanie, że konsument miał możliwości podjęcia negocjacji, lecz że kwestionowane postanowienie **rzeczywiście zostało z nim wynegocjowane**” (por. wyrok SA w Warszawie z 14.06.2013 r. w sprawie VI ACa 1649/12, z 15.05.2012 r. w sprawie VI ACa 1276/11, wyrok SA w Poznaniu z 6.04.2011 r. w sprawie I ACa 232/11).

27. W związku ze stanowiskiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), zajęтым w wyroku z dnia 3.10.2019 r. w sprawie C-260/18 na tle wykładni dyrektywy 93/13/EWG, i podtrzymanym tam poglądem dotyczącym natury klauzul wymiany (czyli dotyczących kursów walutowych stosowanych do rozliczeń umów kredytowych), które wprowadzając do umów kredytowych ryzyko kursowe, określają faktycznie główny przedmiot umowy (pkt 44 powołanego wyroku), należy przyjąć, że postanowienia umowy stron w tym zakresie, jeżeli nie zostały sformułowane jednoznacznie, podlegają kontroli w celu stwierdzenia, czy nie mają charakteru niedozwolonego (art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c.).

28. W przypadku uznania ich za niedozwolone, a tym samym za niewiążące kredytobiorcę, który zawiera umowę jako konsument, konieczne staje się również rozważenie skutków tego stanu rzeczy.

29. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że powodowie zawierali umowę jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c.

30. W konsekwencji należy przejść do oceny postanowień dotyczących kursów używanych do przeliczenia zobowiązań stron w ramach umowy.

31. W tym aspekcie wskazać trzeba, że postanowienia te zostały zawarte wyłącznie w Regulaminie(...) (k. 28 i nast.), który przewidywał stosowanie kursu kupna/sprzedaży walut obowiązującego w Banku w dniu dokonania wymiany

(w przypadku przewalutowania z PLN lub na PLN) lub kursu krzyżowego (w przypadku przewalutowania z waluty obcej na inną walutę obcą). Żaden przepis regulaminu ani umowy nie wskazywał zasad ustalania tego kursu, ani nie precyzował, do jakich przeliczeń będzie stosowany kurs sprzedaży, a do jakich kurs kupna, względnie nie wyjaśniał, czy kurs kupna/sprzedaży to jeden kurs i jak jest ustalany.

32. Regulamin wskazywał tylko, w jaki sposób udostępniane są informacje o kursie.

33. Oznacza to, że zgodnie z umową Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty.

34. W świetle zeznań powodów oraz treści umowy i regulaminu nie ulega żadnej wątpliwości, że postanowienia w tym zakresie nie były uzgodnione indywidualnie z powodami w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c., gdyż nie ma nawet cienia dowodu, że powodowie mieli realny wpływ na treści tych zapisów.

35. Podpisy pod informacją z 4.05.2007 r. (k. 229) świadczą jedynie, że powodowie zostali poinformowani o ryzyku zmiany kursu i zadeklarowali zgodę na poniesienie tego ryzyka. Czym innym jest jednak zgoda na poniesienie ryzyka związanego ze zmianą kursu waluty, a czym innym zgoda na swobodne ustalanie tego kursu przez jedną ze stron.

36. W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że postanowienia umowy w zakresie mechanizmu ustalania kursu waluty, stanowiącej narzędzie obliczeń służące do określenia wysokości zobowiązań stron, nie zostały w przypadku umowy stron uzgodnione indywidualnie.

37. W dalszym kroku należało rozważyć, czy wskazane postanowienia – skoro dotyczą głównego przedmiotu umowy – są wystarczająco jednoznaczne i czy wynikające z nich prawa lub obowiązki stron zostały ukształtowane sprzecznie z dobrymi obyczajami lub w sposób rażąco naruszający interesy powodów jako konsumentów.

38. Jak już wskazywano, zapisy regulaminu odwołują się do kursu kupna/sprzedaży obowiązującego w Banku lub kursu krzyżowego stosowanego w Banku bez jakiegokolwiek wskazania, w jaki konkretnie sposób są one ustalane, zaś w przypadku kursu kupna/sprzedaży, który z nich jest stosowany i do jakich przeliczeń, względnie, czy jest to jeden kurs. Taki kształt postanowień regulaminu, stanowiących wszakże treść umowy (por. § 6 umowy), nie pozwala na jednoznaczne określenie ich zakresu i konsekwencji płynących dla kredytobiorcy.

39. Kurs wymiany był bowiem wyznaczany jednostronnie przez Bank, czego nie zmienia okoliczność, że w pewnym zakresie mógł być on doznawać ograniczeń ze strony nadzoru bankowego, czy z uwagi na sytuację gospodarczą, gdyż kredytobiorca nie miał na to żadnego wpływu.

40. Na tle tak ukształtowanych postanowień dotyczących kursu waluty, która ma być miernikiem waloryzacji (przeliczania) zobowiązań wynikających z umowy umów kredytu bankowego utrwalony jest już pogląd, że mają one charakter niedozwolony, gdyż są „nietransparentne, pozostawiają pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron” (por. np. uzasadnienie wyroku SN w sprawie V CSK 382/18 i przywołane tam orzecznictwo). Wysokość kredytu wyrażonego w walucie obcej do wypłaty w walucie polskiej, a następnie wysokość, w jakiej spłaty w walucie polskiej, będą zaliczane na spłatę kredytu wyrażonego w walucie obcej, zależą bowiem wyłącznie od jednej ze stron umowy.

41. Oznacza to, że po zawarciu umowy kredytobiorcy (powodowie) mieli ograniczoną możliwość przewidzenia wysokości kwoty, jaka zostanie im wypłacona, a następnie wysokości zadłużenia w PLN, skoro kursy wymiany w toku wykonywania umowy określić miał Bank. W sposób dowolny zatem mógł kształtować wysokość swojego zobowiązania do wypłaty kwoty kredytu, jak również wysokość zobowiązania powodów w toku spłaty kredytu. Tym samym uzyskał też narzędzie do potencjalnego zminimalizowania niekorzystnych dla siebie skutków zmiany kursów na rynku międzybankowym lub zmian w zakresie oprocentowania (obniżka stopy bazowej), gdyż teoretycznie mógł je rekompensować zmianami kursu przyjętego do rozliczenia kredytu.

42. W ocenie Sądu przyznanie sobie przez pozwanego we wskazanych postanowieniach jednostronnej kompetencji do swobodnego ustalania kursów przyjmowanych do wykonania umowy prowadzi do wniosku, że były one sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interesy powodów w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniane na datę zawarcia umowy (art. 385² k.p.c. – por. uchwała SN z 20.06.2018 r. w sprawie III CZP 29/17). Takie rozwiązania dawały bowiem Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na powodów całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty indeksacyjnej i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości ich zadłużenia przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do rozliczenia spłaty kredytu.

43. Nie ma znaczenia, czy z możliwości tej Bank korzystał.

44. Dla uznania postanowienia umownego za niedozwolone wystarczy bowiem taka jego konstrukcja, która prowadzi do obiektywnej możliwości rażącego naruszenia interesów konsumenta, przy czym zgodnie z art. 385² k.c. ewentualna abuzywność postanowień umowy podlega badaniu na datę jej zawarcia z uwzględnieniem towarzyszących temu okoliczności i innych umów pozostających w związku z umową objętą badaniem (por. uchwała SN z 20.06.2018 r. w sprawie III CZP 29/17).

45. Skoro zatem dla oceny abuzywności zapisów umowy istotny jest stan z daty jej zawarcia, to bez znaczenia dla tej oceny pozostaje, w jaki sposób pozwany wykonywał lub wykonuje umowę, w szczególności to, w jaki sposób ustalał, czy też ustala swoje kursy, czy odpowiadały one kursom rynkowym, w jaki sposób pozyskiwał środki na prowadzenie akcji kredytowej i w jaki sposób księgował, czy też rozliczał te środki oraz środki pobrane od kredytobiorców.

46. Podsumowując tę część rozważań, w ocenie Sądu wskazane wyżej postanowienia umowy dotyczące stosowania kursu wymiany, który mógł być swobodnie ustalane przez jedną ze stron umowy (Bank) nie zostały uzgodnione indywidualnie z powodami i kształtowały ich zobowiązania w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, a zatem miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą powodów.

47. Wyeliminowanie wskazanych zapisów przy zachowaniu postanowień dotyczących określenia kwoty kredytu w CHF z ograniczeniem kwotowym wyrażonym w PLN i mającym zostać wypłaconym w PLN, oznaczałoby, że kwota kredytu powinna zostać przeliczona na PLN, przy czym żadne postanowienie nie precyzowałoby kursu, według którego miałyby nastąpić takie przeliczenie. W przypadku decyzji kredytobiorców o spłacie rat kredytu w PLN, nie byłoby też wiadomo, według jakiego kursu przeliczać te wpłaty na CHF.

48. Nie ma możliwości zastosowania w miejsce wyeliminowanych postanowień żadnego innego kursu waluty.

49. Zgodnie z wiążącą wszystkie sądy Unii Europejskiej wykładnią dyrektywy 93/13/EWG dokonaną przez TSUE w powołanym już wyżej wyroku z dnia 3.10.2019 r. w sprawie C-260/18:

a) w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy (którą implementowały do polskiego porządku prawnego przepisy art. 385¹ i nast. k.c.), skutkiem tego jest wyłącznie wyeliminowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następczo je zaakceptuje,

b) w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym albo przepisem, który można by zastosować za zgodą stron, o ile brak takiego zastąpienia skutkowałby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi (pkt 48, 58 i nast. wyroku TSUE),

c) nie jest możliwe zastąpienie postanowienia niedozwolonego przez odwołanie się do norm ogólnych prawa cywilnego, nie mających charakteru dyspozytywnego, gdyż spowodowałoby to twórczą interwencję, mogącą wpłynąć

na równowagę interesów zamierzoną przez strony, powodując nadmierne ograniczenie swobody zawierania umów (dotyczy m.in. art. 56 k.c., art. 65 k.c. i art. 354 k.c. - por. w szczególności pkt 57-62 wyroku TSUE),

d) w przypadku ustalenia, że wyeliminowanie postanowień niedozwolonych powoduje zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy, nie ma przeszkód, aby przyjąć, zgodnie z prawem krajowym, że umowa taka nie może dalej obowiązywać (por. w szczególności pkt 41-45 wyroku TSUE),

e) nawet jeżeli skutkiem wyeliminowania niedozwolonych postanowień miałyby być unieważnienie umowy i potencjalnie niekorzystne dla konsumenta następstwa, decyzja co do tego, czy niedozwolone postanowienia mają obowiązywać, czy też nie, zależy od konsumenta, który przed podjęciem ostatecznej decyzji winien być poinformowany o takich skutkach (por. w szczególności pkt 66-68 wyroku TSUE).

50. Przenosząc powyższe uwagi na stan faktyczny niniejszej sprawy należy wskazać, że brak możliwości stosowania norm o charakterze ogólnym nie pozwala na sięgnięcie do domniemanej woli stron lub utrwalonych zwyczajów (art. 65 k.c. i art. 56 k.c.), które w odniesieniu do innych stosunków prawnych pozwalały na ustalenie wartości świadczenia określonego w walucie obcej np. przez odniesienie się do tej waluty według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

51. Nie ma przy tym możliwości sięgnięcia po przepis art. 358 § 2 k.c., który posługuje się takim właśnie kursem w przypadku możliwości spełnienia świadczenia wyrażonego w walucie obcej. Wspomniany przepis nie obowiązywał w dacie zawarcia umowy (wszedł w życie z dniem 24.01.2009 r.), zaś uznanie pewnych postanowień umownych za niedozwolone skutkuje ich wyeliminowaniem z umowy wprawdzie następnie, ale ze skutkiem już od daty jej zawarcia, co czyni niemożliwym zastosowanie przepisu, który wówczas nie obowiązywał. Nawet gdyby uznać, że art. 358 § 2 k.c. mógłby być stosowany do skutków, które nastąpiły po dacie jego wejścia w życie (przy wysoce wątpliwym założeniu, że skutki te nie są związane z istotą umowy stron – por. art. XLIX przepisów wprowadzających kodeks cywilny), to nadal brak byłoby możliwości ustalenia kursu, według którego należałoby przeliczać zobowiązania stron sprzed tej daty, czyli przede wszystkim ustalić wysokości kwoty, jaką Bank powinien postawić do dyspozycji powodów w PLN, wykonując umowę kredytu.

52. W ocenie Sądu eliminacja postanowień określających kurs wymiany i brak możliwości uzupełnienia umowy w tym zakresie skutkuje obiektywnym brakiem możliwości jej wykonania przez obie strony zgodnie z jej istotą, tj. jako umowy kredytu bankowego.

53. Zgodnie z art. 69 ust. 1 pr. bank. umowa kredytu polega bowiem na tym, że Bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

54. Po wyeliminowaniu z umowy stron postanowień dotyczących kursów wymiany, wiadomo jedynie, że Bank zobowiązuje się postawić do dyspozycji powodów równowartość określonej kwoty franków szwajcarskich w złotych polskich, lecz nie wiadomo, jak ma być ustalona ta równowartość (według jakiego miernika). Podobnie nie wiadomo, jaką kwotę powinni zwrócić powodowie, gdyby zdecydowali się na spłatę w PLN, która miałaby być równowartością rat określonych w CHF. W konsekwencji nie da się ustalić kwoty kredytu w walucie wykonania zobowiązania, a brak jednoznacznego określenia kwoty kredytu (czy to w postaci ściśle określonej kwoty, czy to przez ściśle i jednoznaczne określenie parametrów do jej ustalenia – np. kursu wymiany) oznacza brak jednego z przedmiotowo istotnych elementów umowy kredytu wskazanych w art. 69 pr. bank.

55. W tym miejscu ponownie podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Bank nie wykazał skutecznie, że powodowie mieli realną możliwość uzyskania wypłaty kwoty kredytu w walucie szwajcarskiej.

56. Brak jednego z elementów wymaganych przez art. 69 pr. bank. oznacza, że umowa jest sprzeczna z prawem i z tego względu nieważna (art. 58 k.c.).

57. Powodowie bez wątplenia sformułowali roszczenie, powołując się na niedozwolony charakter postanowień umowy i mając świadomość potencjalnych skutków związanych z rozliczeniami na jej tle, co potwierdzili na rozprawie przed sądem (por. k. 438v-439).

58. Nieważność umowy oznacza, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy między stronami, jaki miałby powstać w wyniku jej zawarcia.

59. W konsekwencji, strony, które zawarły nieważną umowę, powinny sobie zwrócić wzajemnie otrzymane świadczenia. Skoro bowiem podstawa tych świadczeń, jaką była umowa, wskutek ustalenia abuzywności jej postanowień, została uznana za nieważną i sprzeczną z prawem, świadczenia te są świadczeniami nienależnymi w rozumieniu art. 410 k.c.

60. Zastrzec przy tym trzeba, że ponieważ nieważność umowy jest skutkiem powołania się przez powodów na niedozwolony charakter niektórych jej postanowień, z czego mogli, lecz nie musieli skorzystać, w ocenie Sądu obowiązek zwrotu świadczeń stał się aktualny dopiero z chwilą skutecznego powiadomienia pozwanego Banku, że powodowie kwestionują te postanowienia i wywodzą z tego skutek w postaci nieważności umowy. Z tą bowiem datą pozwany Bank mógł najwcześniej dowiedzieć się o woli kredytobiorców, jako konsumentów.

61. W niniejszej sprawie nastąpiło to z datą doręczenia Bankowi odpisu pozwu (9.03.2020 r. – k. 84).

62. Zgodnie z art. 410 k.c. w przypadku świadczeń nienależnych zastosowanie znajdują przepisy art. 405 i nast. k.c., które przewidują obowiązek zwrotu korzyści uzyskanych kosztem innej osoby.

63. Jak wynika z informacji pozwanego, powodowie w toku wykonywania umowy do 25.05.2020 r. wpłacili na rzecz pozwanego łącznie 165 684,13 CHF (odpowiedź na pozew k. 81 - więcej niż powodowie wskazali w pozwie), zaś na podstawie dołączonych po tej dacie dokumentów można przyjąć, że do 8.02.2021 r. dodatkowo wpłacili kwotę 9 200,66 CHF (k. 322), co oznacza, że łącznie świadczenie nienależne, jakiego dokonali na rzecz Banku w wykonaniu nieważnej umowy wyniosło 174 884,79 CHF.

64. Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia tego roszczenia należy wskazać, że roszczenia powodów nie wynikają z umowy rachunku bankowego, lecz wywodzone są z twierdzenia o nieważności umowy kredytu i dotyczą zwrotu świadczeń nienależnych, które uiszczali ratalnie. Do ich przedawnienia nie ma zatem zastosowania powoływany przez pozwanego przepis art. 731 k.c., który dotyczy roszczeń z umowy rachunku bankowego. Natomiast zgodnie z art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 9.07.2018 r. termin przedawnienia roszczeń powodów jako konsumentów o zwrot świadczenia nienależnego spełnianego ratalnie (a zatem nie mającego charakteru świadczenia okresowego) wynosił 10 lat, a w związku z treścią art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 13.04.2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1104) dla oceny ich przedawnienia nadal należy stosować przepisy dotychczasowe.

65. Oznacza to, że roszczenie o zwrot pierwszej z zapłaconych rat przedawniało się po upływie 10 lat od daty jej płatności, a kolejnych rat płatnych miesięcznie, z każdym kolejnym miesiącem. Skoro spłatę kredytu (początkowo odsetek) powodowie rozpoczęli 5.07.2007 r. (k. 130), a pozew został wniesiony w dniu 25.05.2020 r., oznacza to, że ich roszczenie należało uznać za przedawnione za okres poprzedzający 10 lat przed datą wniesienia pozwu, tj. za okres od 5.07.2007 r. do 25.05.2010 r.

66. Spłatę kredytu powodowie rozpoczęli od rat odsetkowych z dniem 5.07.2007 r., i do 7.07.2008 r., a następnie w dniu 7.10.2008 r. były one spłacane w PLN w kwocie 25 124,01 zł zaliczonej na CHF w kwocie 11 288,15 CHF (bezsporne, k. 130). Spłata rat kapitałowych rozpoczęła się od 5.08.2008 r., przy czym wpłaty w PLN wyniosły 807,35 zł, a zaliczono je na CHF w kwocie 349,97 CHF (bezsporne, k. 128), co oznacza, że kwota faktycznie wpłacona w

CHF podana w odpowiedzi na pozew jest niższa o sumę tych wpłat dokonywanych w rzeczywistości w PLN, a jedynie przeliczanych na CHF (tj. o 11 638,12 CHF).

67. Skoro sumę kwoty wskazanej w odpowiedzi na pozew (165 684,13 CHF) i kwoty wpłaconej do dnia rozszerzenia powództwa (9 200,66 CHF), tj. 174 884,79 CHF należy pomniejszyć o sumę zaliczeń z punktu wyżej, tj. o kwotę 11 638,12 CHF, oznacza to, że realnie w okresie objętym pozewem i rozszerzeniem powództwa, powodowie wpłacili łącznie 163 246,67 CHF.

68. W okresie objętym przedawnieniem, tj. od 5.07.2007 r. do 25.05.2020 r. suma wpłat **wyłącznie** w CHF wyniosła 8 979,69 CHF tytułem kapitału (k. 128) i 16 809,50 CHF tytułem odsetek (k. 130), tj. łącznie 25 789,19 CHF.

69. Roszczenia powodów o zwrot rat zapłaconych nienależnie należało zatem uznać za nieprzedawnione do kwoty 137 457,48 CHF (163 246,67 CHF minus przedawnione 25 789,19 CHF).

70. Żądanie zwrotu tych świadczeń zostało sformułowane w pozwie, a następnie w piśmie rozszerzającym powództwo. Pozwanemu umożliwiono ustosunkowanie się do tych pism w określonym terminie. Do dat składania odpowiedzi pozwany mógł zatem ocenić stan faktyczny i prawny sprawy oraz zdecydować o spełnieniu tych świadczeń. Nie spełniając ich, po tych datach (14.07.2020 r. data odpowiedzi na pozew – k. 79, 23.02.2021 r. data odpowiedzi na rozszerzenie powództwa – k. 332) znalazł się natomiast w opóźnieniu, które to opóźnienie - zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. - upoważniało powodów do żądania odsetek ustawowych z tego tytułu.

71. W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów (art. 405 i nast. k.c. w zw. z art. 410 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c.), na rzecz powodów należało zasądzić kwoty **137 457,48 franków szwajcarskich** (CHF) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 128 256,82 CHF za okres od 15.07.2020 r., a od kwoty 9 200,66 CHF za okres od 24.02.2021 r., a w pozostałej części powództwo oddalić – jak w pkt. I sentencji wyroku.

72. Uwzględnienie roszczenia głównego czyni bezprzedmiotowym odnośnienie się do roszczenia ewentualnego.

KOSZTY PROCESU

73. Zgodnie z art. 98 k.p.c. strona przegrywająca proces jest zobowiązana do zwrotu kosztów stronie wygrywającej, co w sprawie niniejszej oznacza, że pozwany powinien zwrócić powodom poniesione przez nie i celowe koszty dochodzenia ich praw. Zasada ta doznaje modyfikacji w art. 100 i 102 k.p.c., które przewidują, że w przypadku częściowego uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozliczone (art. 100), zaś w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążać jej w ogóle kosztami (art. 102).

74. Po stronie powodów koszty w kwocie 11 817 zł obejmowały uiszczoną opłatę od pozwu (1 000 zł), opłatę za pełnomocnictwo (17 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika (adwokata) w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (10 800 zł).

75. Po stronie pozwanego koszty obejmowały opłatę za pełnomocnictwo (17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika (radcy prawnej) w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (10 800 zł).

76. Zważywszy, że roszczenie powodów zostało uwzględnione w zaokrągleniu w 80%, koszty procesu należało stosunkowo rozdzielić, uwzględniając, że po stronie powodów były zasadne do kwoty 9 454 zł (80% z 10 817 zł w zaokrągleniu do pełnego złotego), zaś po stronie pozwanego do 2 164 zł (20% z 10 817 zł w zaokrągleniu do pełnego złotego).

77. Różnica tych kosztów w kwocie 7 290 zł wypada na korzyść powodów, zatem w pkt. II sentencji wyroku zasądzono ją od pozwanego na ich rzecz.